

e-Twinning: Διαδικτυακές επαφές στα πλαίσια εκμάθησης της Γαλλικής γλώσσας

A. Πολίτης

7^ο ΓΕ.Α. Περιστερίου, aimpolitis@sch.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η χρήση διαδικτυακών επαφών στα πλαίσια του e-Twinning. Η επαφή των μαθητών του λυκείου μας, μέσω του e-learning, με τον Γαλλικό Πολιτισμό και τη Φιλοσοφία βοήθησε στην εξάσκησή τους στη γαλλική γλώσσα. Το e-Twinning αποτελεί δράση του προγράμματος Comenius, όπου σχολεία από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες, κάνοντας χρήση εργαλείων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), συνεργάζονται ώστε να αποκομίσουν παιδαγωγικά, κοινωνικά και πολιτισμικά οφέλη.

Λέξεις κλειδιά: *e-twinning, χρήση Διαδικτύου.*

1. Εισαγωγή

Οι σύγχρονες εκπαιδευτικές τεχνολογίες οδηγούν στην ανάπτυξη πολλών νέων ευκαιριών για να καθοδηγήσουμε και να βελτιώσουμε τη μάθηση (Νικολουδάκης & Χουστουλάκης, 2007). Με άλλα λόγια η τεχνολογία αποτελεί ένα ενδιαφέροντα μοχλό αλλαγής και τεχνολογικών καινοτομιών που μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές αναθεωρήσεις ιδεών και διαδικασιών στην εκπαίδευση. Οι υπολογιστές γίνονται όλο και περισσότερο μηχανές επικοινωνίας και, κατά συνέπεια, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μηχανές συνεργασίας, είτε κλειστών είτε ανοικτών ομάδων ανθρώπων (Αβούρης, 2000). Σήμερα μάλιστα το internet παίζει ένα ειδικό ρόλο στη διαδικασία διδασκαλίας μάθησης (Nikoloudakis & Dimakos, 2009). Επίσης, όπως αναφέρεται στους Κορδάκη & Λάσκαρη (2003), οι τεχνολογίες διαδικτύου και ειδικότερα ο Παγκόσμιος Ιστός, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να στηρίξουν τη διδασκαλία και τη μάθηση, σύμφωνα με τις σύγχρονες κοινωνικές και εποικοδομητικές θεωρίες για την κατάκτηση της γνώσης.

2. Το e-Twinning ως διαδικτυακή κοινότητα

Η υποδομή του Διαδικτύου είναι σχεδιασμένη για να εξυπηρετεί τη διαλειτουργικότητα ανάμεσα στις τεχνολογίες και συστήματα, επιτρέποντας ουσιαστικά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ διαφορετικών τύπων υπολογιστών, και ανεξάρτητα από την αρχιτεκτονική και το λειτουργικό σύστημα που αυτοί χρησιμοποιούν ανά τον κόσμο. Τα εργαλεία αυτά έχουν σχεδιαστεί ώστε να είναι απλά στη λειτουργία, εύκολα και φιλικά στη χρήση,

και κατά συνέπεια ελκυστικότερα για τους χρήστες της εκπαιδευτικής κοινότητας (Σάμψων & Τεκές, 2000). Πάντως η τεχνολογική διάσταση που αφορά στην ταχύτητα των δικτύων πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην δυσχεραίνεται η μεταφορά του απαραίτητου για την επικοινωνία όγκου δεδομένων, όσο και η αρχιτεκτονική των διαφόρων συστημάτων που πρέπει να είναι ανοικτή, όχι μόνο ως προς τις δυνατότητες αλλά και το περιεχόμενο, τους μηχανισμούς ελέγχου πρόσβασης, κλπ (Αβούρης & Κόμης, 2003).

Το Διαδίκτυο, λοιπόν, προσφέρει πάρα πολλές ευκαιρίες για επικοινωνία, και σύμφωνα με τον Graus (1999), οι γλώσσες αλλάζουν τελείως ξαφνικά από απλά σχολικά μαθήματα σε συναρπαστικές προκλήσεις για επικοινωνία. Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η συνεργασία μας με το Lycée Jean Pierre Vernant ξεκίνησε την άνοιξη του 2005, στα πλαίσια του e-twinning. Το Projet Europe Education École, ενταγμένο στο e-twinning, περιλάμβανε τότε - το 2005- πέντε σχολεία, συγκεκριμένα ένα από κάθε μία από τις ακόλουθες ευρωπαϊκές χώρες: Γαλλία, Ιταλία, Τσεχία, Σλοβακία και Λιθουανία. Με την ένταξη του σχολείου μας το 2005 οι χώρες έγιναν έξι. Στις μέρες μας συμμετέχουν και σχολεία από τη Βουλγαρία, τη Γερμανία, τη Ρωσία, και τη Ρουμανία. Όλα αυτά σήμερα σύμφωνα με τον Rheingold (1993) αποτελούν δικτυακή κοινότητα δεδομένου ότι ανάμεσα στα μέλη που λαμβάνουν μέρος στις διαδικτυακές επαφές του projet, αναπτύσσεται αυτό που εμείς καλούμε ως ανταλλαγές δηλ. συζητήσεις σε βάθος χρόνου, για αρκετό καιρό, προβληματισμοί απόψεις κ.λπ. ενώ αναπτύσσεται επαρκές συναίσθημα ώστε να σχηματίζονται και διαπροσωπικές σχέσεις στο διαδίκτυο. Η ανομοιογένεια, η χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς σύνθεση των δικτυακών κοινοτήτων, και το κοινό ενδιαφέρον σύμφωνα με τους Hiltz και Wellman (1997) αποτελεί κάτι το θετικό δεδομένου ότι αυτή η σύνθεση δεν επηρεάζεται από γεωγραφικούς περιορισμούς (Vimoché & Marx, 1997), ενώ οι συζητήσεις λαμβάνουν χώρα χωρίς την αίσθηση χρονικής πίεσης (Lapachet, 1994).

Λαμβάνοντας δε υπόψη μας τις απόψεις της Preece (2000), ότι μια δικτυακή κοινότητα διέπεται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- αποτελείται από άτομα που αλληλεπιδρούν κοινωνικά, επιδιώκοντας να ικανοποιήσουν τις δικές τους ιδιαίτερες ανάγκες, ή να υποδυθούν ειδικούς ρόλους
- χαρακτηρίζεται από έναν κοινό σκοπό (π.χ. κοινό ενδιαφέρον, ανάγκη, ανταλλαγή πληροφοριών ή παροχή υπηρεσιών)
- διέπεται από κανόνες με τη μορφή προϋποθέσεων, πρωτοκόλλων, κανονισμών και νόμων που καθοδηγούν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των ατόμων
- υποστηρίζεται από συστήματα υπολογιστών, τα οποία διαμεσολαβούν στην κοινωνική αλληλεπίδραση και διευκολύνουν μια αίσθηση συνύπαρξης,

θεωρούμε ότι το e-Twinning πληρεί τις προϋποθέσεις αυτές. Εμείς στα πλαίσια αυτά προσπαθήσαμε να βελτιώσουμε τη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας αξιοποιώντας το e- Learning.

Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι οι κοινότητες μάθησης δεν δημιουργούνται αυθόρμητα αλλά τείνουν να οργανώνονται γύρω από σαφή πλαίσια λειτουργίας, κανόνες συμπεριφοράς, στόχους και υλικά, βασίζονται σε αξίες, έχουν ποιοτικά χαρακτηριστικά, προάγουν την ανάπτυξη της κοινωνικοποίησης των μαθητών, και παράλληλα την ανάπτυξη της επίδοσής τους (Χρονάκη & Μπουρδάκης, 2003).

Εικόνα 1

3. Αξιοποίηση εργαλείων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (e-Learning) στη μάθηση της γαλλικής γλώσσας

Η διαδικασία διαδικτυακής επαφής συμπεριλάμβανε δύο τύπους: ο πρώτος τύπος 15πενθήμερα chat και σύγχρονη επικοινωνία μέσω κάμερας με τρόπο που άφηνε περιθώριο για μια πιο αυθόρμητη ανταλλαγή απόψεων, ενώ ο δεύτερος περιλάμβανε τριμηνιαίες ή τετραμηνιαίες ημερίδες αυστηρά δομημένες από πλευράς χρόνου και εισηγήσεων με συγκεκριμένο θέμα που είχε προαναγγελθεί, ώστε οι συμμετέχοντες να είναι προετοιμασμένοι.

α' τύπος διαδικτυακών επαφών

Οι συναντήσεις του πρώτου τύπου περιλάμβαναν αναλυτικότερα τα εξής: οι μαθητές έχοντας ενημερωθεί προηγουμένως μέσω κειμένων που είχαν αποσταλεί με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, για το γενικό πλαίσιο της συνάντησης, εισέρχονται στην αίθουσα της πληροφορικής και χωρίζονται σε τρεις ομάδες. Η πρώτη ομάδα εγκαθίσταται μπροστά στον υπολογιστή που λειτουργεί ως διεπαφή (interface) με την χρήση multimedia, κάμερας και μικροφώνου, μεταξύ των μαθητών του δικού μας και των υπολοίπων σχολείων. Κάνοντας «κλικ» σε ένα σημείο της οθόνης γινόμαστε οι βασικοί ομιλητές ή μπορούμε να

Εικόνα 2

επιλέξουμε να παρακολουθούμε και ένα δεύτερο σχολείο, εκτός από αυτό που βρίσκεται στην κύρια οθόνη. Είναι μια ζωντανή επικοινωνία, πολλές φορές με προβλήματα, τόσο από τη μεριά των μηχανών όσο και των ανθρώπων, όπως για παράδειγμα η ταυτόχρονη συνομιλία πολλών διαφορετικών ατόμων που εμποδίζει την καλή ακρόαση ή η ύπαρξη αμηχανίας και η έλλειψη γλωσσικής ετοιμότητας. Μολαταύτα, η απλή διαδικασία που εξασφαλίζει την ευκαιρία επικοινωνίας των μαθητών μας και προπάντων η αίσθηση ότι αυτό συμβαίνει σε ζωντανό χρόνο με συμμαθητές τους από πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, το γεγονός ότι τους δίνεται η δυνατότητα να δημιουργήσουν νέες γνωριμίες, να δουν νέα πρόσωπα με τα οποία έρχονται σε επαφή και να ανταλλάξουν ιδέες και απόψεις μαζί τους, «εκμηδενίζοντας» την απόσταση, τα έξοδα κ.λπ. καθιστά την όλη διαδικασία πολύ ερεθιστική και προκλητική και κάνει τους μαθητές να ανταποκρίνονται θετικά και αυθόρμητα στη διαδικασία. Αυτό πολλές φορές εκδηλωνόταν μέσω θετικών αντιδράσεων των μαθητών που εξέφραζαν έτσι και με ένταση την ικανοποίησή τους για ό,τι συνέβαινε και ως ανατροφοδότηση σε αυτό υπήρχαν ανάλογες εκδηλώσεις και από τους χώρους των άλλων συμμετεχόντων. Η κατάσταση μάλιστα ήταν τόσο έντονη μερικές φορές που χρειαζόνταν κάποια λεπτά για να επανέλθουν οι μαθητές στην ηρεμία. Σημειώνουμε ότι για κάθε σχολείο είχε ορισθεί ένας μαθητής ως εκπρόσωπος της ομάδας που παρουσίαζε τις δικές τους απόψεις (εικόνα 2).

Η δεύτερη ομάδα εγκαθίσταται σε άλλον υπολογιστή και μέσω chat (“salon de discussion”) - και πολλές φορές με την βοήθεια λεξικού για την σωστή ορθογραφία! - επικοινωνεί με άλλους ευρωπαίους συμμαθητές της γύρω από το αναπτυσσόμενο θέμα της συνάντησης, έτσι που καμιά φορά η αναπτυσσόμενη «οικειότητα» μεταξύ των μαθητών οδηγούσε τη συζήτηση σε ανάπτυξη ακόμη και προσωπικών θεμάτων! Τα παιδιά συνήθως ενθουσιάζονται καθώς παρατηρούν τον καταιγισμό απαντήσεων να «κατεβαίνει» στην οθόνη και αγωνιούν να προσθέσουν και μια δικιά τους κουβέντα! Καθώς όμως τα σχολεία είναι πολλά, συνήθως η απάντηση σε μια τοποθέτηση έρχεται αφού έχουν προηγηθεί και άλλες πολλές διαφορετικές

απαντήσεις! Αυτό δημιουργεί ανάπτυξη της σκέψης των μαθητών πάνω στο αντικείμενο συζήτησής τους, ανάπτυξη επιχειρηματολογίας και μάλιστα στη γαλλική γλώσσα, πράγμα που συμβάλλει ως είδος εξάσκησης, πάνω στη εκμάθηση της γλώσσας.

Τέλος, μια τρίτη ομάδα παρακολουθεί την τηλεδιάσκεψη σε οθόνη από βιντεοπροβολέα, σημειώνοντας παρατηρήσεις, και χωρίς το άγχος της επικοινωνίας, που διακατέχει την πρώτη ομάδα, την βοηθά με απόψεις και συμβουλές πάνω στην όλη διαδικασία. Το σημαντικό και εδώ είναι ότι τόσο η παρακολούθηση, όσο και οι παρατηρήσεις λόγω της σύγχρονης επικοινωνίας στη γαλλική γλώσσα, γίνονται και από τα παιδιά της τρίτης ομάδας επίσης στη γαλλική γλώσσα. Με άλλα λόγια το Διαδίκτυο μέσω των εφαρμογών του δίνει την ευκαιρία αυθεντικής εξάσκησης της γαλλικής γλώσσας δηλ. συνομιλίας με παιδιά από σχολεία της Γαλλίας. Συγχρόνως δίνει και ένα μέτρο σύγκρισης γλωσσικών ασκήσεων, αφού στη συνομιλία συμμετέχουν και μαθητές τρίτων χωρών που δεν έχουν ως μητρική τους γλώσσα τη γαλλική.

β' τύπος διαδικτυακών επαφών

Οι συναντήσεις του *δεύτερου* τύπου γίνεται πάνω σε συγκεκριμένα θέματα, ενταγμένα σε δύο βασικούς άξονες:

- α) τον προβληματισμό για την Ευρωπαϊκή Ένωση, την πολυγλωσσία, την πολυπολιτισμικότητα, την ενσωμάτωση των διαφορετικοτήτων στον ενιαίο Ευρωπαϊκό χώρο, και
- β) την ενασχόληση με μια σημαντική προσωπικότητα της φιλοσοφίας και των ανθρωπιστικών επιστημών. Οι ημερίδες είχαν σαφή θεματικό χαρακτήρα ενώ οι δεκαπενθήμερες συναντήσεις είχαν πιο «ελεύθερο» χαρακτήρα.

Στις ημερίδες συμμετείχαν σημαντικές προσωπικότητες, όπως καθηγητές από την μέση και την ανώτατη εκπαίδευση, εκπρόσωποι εκπαιδευτικών και πολιτικών φορέων, διπλωμάτες κλπ. Λόγω του προβλήματος που θέτει ο συντονισμός των διαφορετικών σχολείων από χρονικής πλευράς, οι συναντήσεις αυτές διεξάγονται εντός ωρολογίου προγράμματος. Υπήρξε ακόμη μέριμνα, ώστε να μην διαταράσσεται η λειτουργία των σχολείων, αλλά ούτε οι συμμετέχοντες να έχουν σημαντικές απώλειες σε ώρες διδασκαλίας.

Επιπλέον η προετοιμασία κάθε σχολείου για τη συμμετοχή του στην τηλεδιάσκεψη έχει την ακόλουθη οργάνωση:

- Αποστολή με e-mail, εκ μέρους του γενικού συντονιστή C. Michalewski, κειμένων που αφορούν την τηλεδιάσκεψη (π.χ. κείμενα πάνω στον Freud, ή κείμενα που αφορούν την ίδρυση και τους θεσμούς της Ε.Ε. κλπ).
- Συνήθως ο υπεύθυνος καθηγητής κάθε χώρας κάνει μια περίληψη, εντοπίζει τα βασικά σημεία των κειμένων προκειμένου να βοηθήσει τους μαθητές να συντάξουν τα κατάλληλα κείμενα. Ακόμη μέσα από τα ίδια κείμενα μπορεί να προκύψει μία νέα ιδέα η οποία τίθεται προς συζήτηση ή ως ερώτημα στην

τηλεδιάσκεψη ή μπορεί να αποτελέσει μία καινούργια ιδέα για την επόμενη τηλεδιάσκεψη.

- Συζήτηση με την ομάδα πάνω στα κείμενα, τοποθετήσεις και ιδέες εκ μέρους των μαθητών.
- Ομαδική σύνταξη από μέρους των μαθητών στα γαλλικά μιας σχετικής με το θέμα εισήγησης
- Ανάγνωση ή απαγγελία από μαθητή της εισήγησης κατά την διάρκεια της τηλεδιάσκεψης.
- Επίσης αναρτάται πίνακας ανακοινώσεων (forum), που εντάσσεται στα πλαίσια της ασύγχρονης συνεργασίας (activités asynchrones).

Η τηλεδιάσκεψη τέλος (videoconference) έχει την παρακάτω δομή:

- α) Ο γενικός συντονιστής C. Michalewski, κάνει μία σύντομη εισαγωγή και παρουσιάζει τον εισηγητή και τους συμμετέχοντες
- β) Εισήγηση ικανοποιητικής χρονικής διάρκειας από κάποιον Γάλλο καλεσμένο
- γ) Οι συνεργάτες καθηγητές και μαθητές παίρνουν διαδοχικά τον λόγο και τοποθετούνται με παρεμβάσεις μικρής διάρκειας
- δ) Γίνεται περιορισμένος αριθμός ερωτήσεων προς τον γενικό εισηγητή ή απορίες σχετικά με το θέμα κλπ.

4. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν

Η τηλεδιάσκεψη, για κάθε τύπο διαδικτυακών επαφών από τους προαναφερθέντες, έγινε στα πλαίσια της *σύγχρονης συνεργασίας (activités synchrones)* σε *πραγματικό χρόνο (temps réel)*. Η διαδικασία έλαβε χώρα στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου και χρησιμοποιήθηκαν οι υπολογιστές του εργαστηρίου, οι οποίοι είναι εφοδιασμένοι με τη σχετική video camera. Για ένα διάστημα έγινε χρήση *ασύγχρονης συνεργασίας (activités asynchrones)*, όπως ενός πίνακα ανακοινώσεων (forum), που αργότερα όμως εγκαταλείφθηκε, διότι θεωρήθηκε σημαντικότερη η ζωντανή επαφή προκειμένου οι μαθητές να εξασκούνται άμεσα τόσο στην προφορική όσο και στη γραπτή μέσω chat χρήση της γλώσσας. Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) παραμένει επίσης βασικό εργαλείο επικοινωνίας, ανταλλαγής απόψεων και προγραμματισμού, ενώ μαζί με το chat εξασκεί τους μαθητές στο γραπτό λόγο.

5. Οφέλη για τους μαθητές

Προκειμένου να υπάρχει μια ποιοτική αξιολόγηση των χαρακτηριστικών αυτών των δικτυακών επαφών, ο ερευνητής συχνά φρόντιζε να κρατάει γραπτές σημειώσεις αναφορικά με κύρια σημεία-κλειδιά της όλης διαδικασίας επικοινωνίας-αλληλεπίδρασης των μαθητών. Συγκεκριμένα, ο ερευνητής είχε προετοιμάσει φύλλα αξιολόγησης, τα οποία είχαν 3-βάθμια κλίμακα αξιολόγησης (0=χαμηλή, 1=μέτρια, 2=καλή) και αξιολογούσαν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά-δεξιότητες των μαθητών, όπως προφορικές και γραπτές γλωσσικές δεξιότητες, βαθμός κατανόησης

προφορικού και γραπτού λόγου, δεξιότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου κλπ. Τα συγκεκριμένα φύλλα αξιολόγησης συμπληρώνονταν από τον ίδιο τον ερευνητή, μέσα από εμπειρική παρατήρηση σε ένα τυχαία επιλεγμένο αριθμό μαθητών κάθε φορά.

Μετά την ολοκλήρωση του κύκλου των παραπάνω δικτυακών επαφών και αφού ο ερευνητής μελέτησε προσεχτικά τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις παραπάνω αξιολογήσεις προέκυψε ότι οι Διαδικτυακές επικοινωνίες συμβάλλουν θετικά στην ανάπτυξη των προφορικών και γραπτών γλωσσικών δεξιοτήτων, δηλ. στην κατανόηση του προφορικού και γραπτού λόγου καθώς και στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου. Ακόμη, φάνηκε ότι οι μαθητές δρουν ενεργητικά και όχι παθητικά στα πλαίσια των ΤΠΕ και αναπτύσσουν προβληματισμούς ως Ευρωπαίοι πολίτες για θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, μέσα από αυτή τη διαδικασία ουσιαστικά φάνηκε να ενδυναμώνεται η αίσθηση του *ανήκειν* στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Ακόμη, ιδιαίτερα σημαντικό όφελος μπορεί να θεωρηθεί και το ότι τους δίνεται η ευκαιρία να διευρύνουν τους ορίζοντές τους μέσω ανάπτυξης νέων ιδεών και γνωρίζοντας σχετικά θέματα αναφερόμενα σε προσωπικότητες όπως οι Pascal, Freud, Levinas κ.λπ. Τέλος, η πρόκληση συνάντησης με υπαλλήλους της Ε.Ε., η οποία πραγματοποιήθηκε στο χώρο του σχολείου έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να κάνουν γνωριμίες με εκπροσώπους του ευρωπαϊκού χώρου και της διοίκησης

6. Απόψεις των μαθητών

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις απόψεις δύο μαθητριών, οι οποίες συλλέχθηκαν μέσα από σχετικό φύλλο μετα-αξιολόγησης που δόθηκε σε τυχαίο δείγμα μαθητών, έπειτα από την ολοκλήρωση των δικτυακών επαφών, από τις δύο πρώτες ημερίδες:

α) Ημερίδα 9^{ης} Μαΐου 2005 με θέμα: «Τι σημαίνει το να είναι κανείς Ευρωπαίος;» (*Être européen, qu'est-ce à dire ?*). Η συμμετοχή είχε την μορφή chat στο λεγόμενο «salon de discussion». Η μαθήτριά της Γ' Λυκείου Τζίνα Γαρμπή¹ αναφέρει:

Η συμμετοχή μας στην Πανευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη με την βοήθεια των ΤΠΕ υπήρξε αναμφίβολα το βίωμα που σηματοδότησε μία περίοδο ενδιαφέροντος από τη μεριά μας για τα κοινωνικά και πολιτιστικά κυρίως ζητήματα που απασχολούν τον Ευρωπαίο πολίτη. Αυτό κατέστη δυνατό μέσω του Διαδικτύου, καθώς επίσης μας δόθηκε η ευκαιρία για βελτίωση της γαλλικής γλώσσας, με την εμπειρία του ταυτόχρονου διαλόγου με μαθητές διαφόρων ευρωπαϊκών κρατών

και

β) Ημερίδα 26^{ης} Ιανουαρίου 2006 με θέμα «Παιδεία και Ψυχανάλυση», (*Éducation et psychanalyse*), με έμφαση στο έργο του Freud. Η μαθήτριά της Γ' Λυκείου Ευγενία Κακογιάννου² σχολιάζει:

¹ Το όνομά της μαθήτριάς αναφέρεται μετά από άδειά της

Μέσω της εκπαίδευσης ένας έφηβος μπορεί να δέχεται εμπειρίες και γνώσεις οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν την πορεία της διάπλασης του χαρακτήρα του... το σημαντικό είναι ότι σήμερα οι επιρροές μέσω Διαδικτύου συμβάλλουν σε αυτό...

7. Επίλογος

Τέλος, αξίζει να αναφέρουμε ότι τον Ιανουάριο του 2006, το σχολείο μας, το 7^ο ΓΕΛ Περιστερίου, βραβεύτηκε από κοινού με τα συνεργαζόμενα σχολεία στο Linz της Αυστρίας με το Βραβείο Παιδαγωγικής Καινοτομίας (Prix d'innovation pédagogique)³, το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση της παιδαγωγικής καινοτομίας στη διδασκαλία που βασίζεται στο eTwinning⁴. Αυτό το γεγονός φάνηκε να είχε ιδιαίτερα θετική επίδραση στην προσπάθεια των μαθητών να βελτιώσουν τη σχέση τους με το Διαδίκτυο.

Βιβλιογραφία

- Αβούρης, Ν. (2000). *Εισαγωγή στην επικοινωνία ανθρώπου – υπολογιστή*, Αθήνα Διάυλος
- Αβούρης, Ν. & Κόμης, Β. (2003). Σύγχρονη Συνεργασία από Απόσταση: ζητήματα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης. Στο Λιοναράκης, Α. (επιμ.), *2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ανοικτής και Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης* (σσ. 341-351). Πάτρα, Μάρτιος 2003.
- Graus, J. (1999), An Evaluation of the Usefulness of the Internet in the EFL Classroom, *Unpublished Master's Thesis*, University of Nijmegen.
- Hiltz, S.R. & Wellman, B. (1997) 'Asynchronous learning networks as a virtual classroom', *Communications of the ACM*, 40 (9), pp. 44-49.
- Κορδάκη, Μ. & Λάσκαρης, Α. (2003). *Σύγχρονες Θεωρίες Μάθησης και Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Διαδικτυακών Περιβαλλόντων Διδασκαλίας και Μάθησης*, 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Πρακτικά Εισηγήσεων. Λιοναράκης, Α. (επιμ.), Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός
- Lapachet, Jaye A. H. (1994) 'Virtual communities in education: taking the learning out of the classroom', Available at http://www.sils.umich.edu/impact/students/jave/jave_final.html
- Νικολουδάκης, Ε. & Χουστουλάκης, Ε. (2007). Διδακτική Προσέγγιση του Πυθαγορείου Θεωρήματος για μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με

² Το όνομά της μαθήτριας αναφέρεται μετά από άδειά της

³ "Promenades philosophiques" (in greek), http://lvc-sevres.ac-versailles.fr/projet-eee-el_lpa.php

⁴ http://www.etwinning.gr/newsletter_show.php?nid=9

- χρήση Διαδικτυακών Τεχνολογιών. *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ*, Σύρος 4-6 Μαΐου 2007, τόμος β', 116-125.
- Nikoloudakis E. & Dimakos, G. (2009). Using Learning Objects to teach Euclidean Geometry. 13th Panhellenic Conference on Informatics (PCI 2009) Workshop in Education Proceedings of PCI2009/Workshop *In Education Athens* p.p. 277-286 Corfu Island, Greece, during 10 - 12 of September, 2009.
- Preece, J. (2000). *Online communities: Designing usability, supporting sociability*. New York: John Wiley & Sons
- Rheingold, H. (1994) *'The virtual community'*, London, Minerva.
- Σάμψων Δ. & Τεκές, Στ. (2000). Ολοκληρωμένο Περιβάλλον Ηλεκτρονικής Μάθησης μέσω του Διαδικτύου. Πανελλήνιο Συνέδριο "*Πληροφορική και Εκπαίδευση*", Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 11-12 Νοεμβρίου 2000.
- Vimoche, M.E. & Marx, G.T. (1997) Only connect--E.M. Forster in an age of electronic communication: Computer-mediated association and community networks, *Sociological Inquiry*, 67 (1), pp. 85-100.
- Χρονάκη, Α. & Μπουρδάκης, Β. (2003). Κυβερνοχώρος, Ανοιχτή Εκπαίδευση και Κοινότητες Μάθησης: Βασικές Παιδαγωγικές Αρχές Σχεδιασμού. Στο : Α. Λιοναράκης (Επιμ.), 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανοιχτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. *Πρακτικά Εισηγήσεων (σελ.91-101)*. Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός.

